

TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS PÄIJÄT-HÄMEEN SAIRAANHOITOPUIRIN KUNTIEN ALUEILLE

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 16.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (COVID-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 17.3., 8.4., 8.5., 19.5., 16.6., 1.7., 24.8., 22.9., 15.10., 22.10., 18.11.2020 ja 27.11.2020 antamallaan päätöksillä tehnyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaiset rajoituspäätökset koskien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämistä Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin alueella.

Aluehallintovirasto on 22.10.2020 antamallaan päätöksellä asettanut yli 50 henkilön sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestettävien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen edellytykseksi Etelä-Karjalan, Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirien kuntien alueilla opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antaman ohjeen noudattamisen. Päätös on kirjoitettu olemaan voimassa ajalla 1.11.–30.11.2020.

Aluehallintovirasto on 18.11.2020 antamallaan päätöksellä asettanut yli 50 henkilön sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestettävien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen edellytykseksi Etelä-Karjalan, Kanta-Hämeen, Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirien kuntien alueilla opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antaman ohjeen noudattamisen. Päätös on kirjoitettu olemaan voimassa ajalla 1.12.–31.12.2020.

Aluehallintovirasto on 27.11.2020 antamallaan päätöksellä kieltänyt Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntien alueilla kaikki yli 10 henkilön sisätiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleisen kokoukset ja asettanut enintään 10 henkilön sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestettävien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen edellytykseksi opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antaman ohjeen noudattamisen. Päätös on voimassa ajalla 30.11.–14.12.2020 ja sillä on kumottu 22.10.2020 annettu aluehallintoviraston päätös Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntien alueiden osalta ajalta 30.11.2020 ja 18.11.2020 annettu aluehallintoviraston päätös Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntien alueiden osalta ajalta 1.12.–14.12.2020.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Etelä-Suomen aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntien alueilla kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset.

Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään 10 (kymmenen) henkilöä, edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antamaa ohjetta (liite 1).

Määräys on voimassa ajalla 15.12.2020–4.1.2021.

Tällä päätöksellä kumotaan 18.11.2020 annettu aluehallintoviraston määräys Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntien alueiden osalta ajalta 15.12.2020–31.12.2020.

Perustelut

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämättömän yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitetut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan koronaviruksen aiheuttama tauti (COVID-19) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun henkilö yskii tai aivastaa. Virus voi tarttua myös pinnoilta, joille on hiljattain päätynyt sairastuneen hengitystie-eritteitä. Virus kiertää edelleen sekä Suomessa että laajasti muualla maailmassa, ja Suomen väestöstä valtaosa on yhä altis tartunnalle. Uuden koronaviruksen aiheuttaman taudin ehkäisemiseksi ei ole vielä käytössä rokotetta. Laajalla testaamisella, sairastuneiden eristämällä, tartuntaketjujen jäljittämällä ja altistuneiden karanteenilla voidaan osaltaan, mutta ei yksinomaan, estää taudin leviämistä.

Kokoontumisrajoituksia asetettaessa huomioidaan epidemiologinen arvio taudin leviämisestä tilanteissa, joissa sosiaalisten kontaktien määrä on suuri. Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 3.9.2020 puoltanut sosiaali- ja terveysministeriön tekemää toimintasuunnitelmaa hybridistrategian mukaisten suositusten ja rajoitusten toteuttamiseen COVID-19-epidemian ensimmäisen vaiheen jälkeen (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:26). Suunnitelmassa epidemian hallinnan lähtökohtana ovat paikallisten ja alueellisten viranomaisten tartuntatautilain mukaisesti tekemät toimet ja päätökset.

Valtioneuvoston 23.10.2020 tekemä periaatepäätös hybridistrategian toimintasuunnitelman toimeenpanoon liittyvistä suosituksista (STM/2020/192) sisältää valtakunnalliset ja alueelliset suositukset, joilla tuetaan alueellisia toimia epidemian leviämisen estämiseksi ja vaikutetaan siihen, että epidemia saadaan mahdollisimman nopeasti hillittyä. Periaatepäätöksen mukaan epidemiaa torjutaan tartuntatautilain nojalla ensisijaisesti paikallisista ja alueellisista toimin. Periaatepäätökseen kirjatut suositukset perustuvat hallituksen linjauksiin 15. lokakuuta, ja niissä otetaan huomioon epidemiologinen tilannearvio.

Sosiaali- ja terveysministeriö on 24.11.2020 antanut ohjauskirjeen ohjeista ja suosituksista epidemian leviämisen estämiseksi Uudellamaalla sekä muissa leviämisvaiheen uhatta olevissa maakunnissa (VN/25925/2020). Ministeriö on arvioinut erityisesti Uudellamaalla alueen viranomaisten toteuttamia toimenpiteitä, mutta myös yleisemmin valtakunnan alueella kiihtymis- ja leviämisvaiheen toimenpiteitä.

Muiden leviämisvaiheen välittömässä uhatta olevien maakuntien vastaavia tahoja kehoitetaan ottamaan nämä ohjeet ja suositukset ennakkoisesti huomioon omassa toiminnassaan.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) hybridistrategian seurannan valtakunnallisen tilanearvioreportin 2.12.2020 mukaan valtakunnallinen epidemiatilanne on merkittävästi ja nopeasti heikentynyt. Syksyn epidemiatilannetta ovat kuvanneet alueellisten tilanteiden nopea, aaltoileva muutokset. Viimeisten kahden viikon aikana tapausmäärät ovat jyrkästi kasvaneet suurimmalla osalla alueista. Valtaosa Suomessa todetuista tartunnoista on koko epidemian ajan todettu Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS) alueella, mutta HUS-alueen tapausmäärät ovat monista muista alueista poiketen pysyneet kahden viimeisen viikon aikana hyvin samanlaisina, noin 1650 tapaus viikossa. Tällä hetkellä tapausmäärien jyrkkä kasvu selittyy siis muualla Suomessa kuin HUS-alueella tapahtuvilla tartunnoilla.

Epidemiatilanne on synkentyt nopeasti. Tartuntoja todetaan tällä hetkellä lisääntyvästi melkein kaikilla alueilla, ja tauti leviää nyt väestössä joka puolella Suomea. Lokakuussa ja marraskuun alkupuolella Suomessa todettiin viikoittain noin 1200-1600 tartuntaa. Viikoittaiset tapausmäärät ovat sen jälkeen nousseet jyrkästi. Viikolla 47 todettiin lähes 2600 tapaus, ja viimeisimmällä seuranta viikolla (viikko 48) yli 3000 tapaus.

Valtakunnallisesti viikolla 48 (ajalla 23.11.-29.11.) sekä ilmaantuvuus että positiivisten näytteiden osuus testatuista näytteistä nousivat edellisestä viikosta. Ilmaantuvuus oli 55 /100 000 asukasta (edellisellä viikolla 47 / 100 000), ja positiivisten näytteiden osuus oli 2,7 % testatuista näytteistä (edellisellä viikolla 2,5 %).

Koko maassa uusien tartuntojen tartunnanlähde saatiin selvitettyä noin puolessa tapauksista ja HUS-alueella noin kolmanneksessa tapauksista. Osuudet olivat samalla tasolla kuin edellisellä viikolla.

Koronavirus tarttuu varsinkin pitkäkestoisessa lähikontaktissa tehokkaasti. Jokainen voi omalla toiminnallaan hidastaa koronaviruksen leviämistä. Myös terveenä on tärkeää vähentää lähikontakteja voimakkaasti ja lievienkin koronavirustautiin sopivien oireiden ilmetessä on hakeuduttava heti testiin.

Epidemiaa torjutaan tartuntatautilain nojalla ensisijaisesti paikallisin ja alueellisin toimenpitein. Epidemiatilanteen heikentymiseen on reagoitava

nopeasti ja ennakoivasti ottamalla käyttöön tehokkaita ja epidemiologisesti tarkoituksenmukaisia lisätoimenpiteitä. Alueelliset torjunta- ja rajoitustoimet ovat avainasemassa tartuntojen leviämisen estämiseksi, jotta tilanteen heikentyminen saadaan pysäytettyä. Alueellisilla, oikea-aikaisilla ja riittävän kattavilla toimilla sekä tehokkaalla testauksella ja tartunnan jäljityksellä voidaan hillitä epidemian leviämistä.

Tilannearvioraportin mukaan monet alueet ovat viimeisten viikkojen aikana ryhtyneet voimakkaisiin epidemian torjunnan toimenpiteisiin. Suositusten ja rajoitusten vaikutukset epidemiatilanteeseen tullaan näkemään vasta muutaman viikon viiveellä.

Aluehallintoviraston rajoituspäätösten tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädetyin tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Joukkoaltistumisten ja taudin leviämisen riski on erityisen suuri kaikissa tilanteissa, joissa suuri joukko ihmisiä kokoontuu ja voi päätyä lähikontakteihin keskenään.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen sairaanhoitopiirit ovat sosiaali- ja terveysministeriön 10.9.2020 lähettämässä kirjeessä esitetyn ohjauksen mukaisesti perustaneet alueelliset COVID-19-yhteistyöryhmät. Yhteistyöryhmien tilannearvioissa huomioidaan epidemiatilanteen lisäksi tartunnan torjuntatoimenpiteiden kokonaisvaikutuksia, mukaan lukien taloudellisia ja elinkeinoelämään liittyviä vaikutuksia. Aluehallintovirasto on mukana työryhmissä, kuten on myös Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä kunkin alueen elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten edustus. Aluehallintovirasto on saanut Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiriin yhteistyöryhmiltä arvion sairaanhoitopiiriin COVID-19-tilannekuvasta ja sen esittämät näkemykset epidemian hillitsemiseksi tarvittavista alueellisista rajoitustoimenpiteistä.

Päijät-Hämeen koronaepidemian alueellinen tilannearvioryhmä totesi 7.12.2020 kokouksessaan, että koronaepidemiatilanne on koko Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiriin alueella edelleen leviämisvaiheessa, vaikka pientä käännettä parempaan on nähtävissä edellisen viikon ajalta. Viimeisen 14 vuorokauden ilmaantuvuus on 6.12.2020 ollut yli 140 100 000 asukasta kohden. Positiivisten näytteiden osuus edellisen seitsemän vuorokauden koronavirustesteistä oli noin 3 %. Tartuntojen jäljitettävyyden on jonkin verran parantunut ja 59 %:ssa tapauksista tartunnanlähde oli tiedossa. Eniten tartuntoja tulee perhepiirissä. Koronaviruksen hoitotilanne on pysynyt alueella vakaana; sairaalahoidossa on ollut viime aikoina noin 6-8 potilasta, joista 1-2 tehohoidossa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) hybridistrategian seurannan valtakunnallisten tilannearvioraporttien mukaan viikoilla 45-48 Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiriin seitsemän päivän ilmaantuvuusluvut 100 000 asukasta kohden ovat olleet 7.6, 20.9, 49.9 ja 77.5 ja positiivisten näytteiden prosenttiosuus testatuista on ollut 0.75, 1.67, 3.15 ja 4.05.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen 30.11.2020 antaman Epidemiologiseen tilanteeseen perustuvan arvion kokoontumisrajoitusten tarpeesta mukaan ihmisten terveyden suojelemiseksi ja terveydenhuollon kantokyvyn varmistamiseksi on tarpeen ottaa käyttöön lisää toimia ihmisten välisten fyysisten kontaktien vähentämiseksi koko Suomessa. Tällä pyritään sekä ehkäisemään yhä useamman alueen epidemiatilanteen kiihtymistä perustason yläpuolelle että kääntämään ilmaantuvuus laskusuuntaiseksi niillä alueilla, jotka ovat jo siirtyneet kiihtymis- ja leviämisvaiheeseen. THL suosittaa, että alueille, jotka ovat leviämisvaiheessa sallitaan korkeintaan kymmenen henkilön kokoontuminen yleisötilaisuuksissa ja yleisissä kokouksissa ulko- ja sisätiloissa, ja että alle kymmenen henkilön kokoontumisissa tulee noudattaa THL:n ja Opetus- ja kulttuuriministeriön suosituksia turvaväleistä ja tartuntaa ehkäisevistä varotoimista.

Johtopäätös

Valtioneuvosto suosittelee 23.10.2020 antamassaan periaatepäätöksessä, että alueellisia rajoitustoimenpiteitä ja tartuntatautien leviämisen ennaltaehkäisyyn perustuvia suosituksia sekä muuta informaatio-ohjausta kohdennetaan lain edellyttämällä tavalla ennakoivasti ja vaikuttavasti. Käyttöön otettavat toimenpiteet on asetettava alueellisen epidemiologisen tilanteen ja käytännön toteutusmahdollisuuksien mukaisesti taroituksenmukaiseen järjestykseen. Päätösten tulee perustua alueen viranomaisten harkinnan mukaisesti siihen, mikä on tehokkainta ja oikeasuhtaisinta alueellisen epidemiologisen tilannekuvan, tartunnan lähteitä ja tartuntariskiä koskevan yleisen ja alueellisen asiantuntijatiedon sekä muiden käytettävissä olevien tietojen perusteella.

Erilaisten toimenpiteiden alueellisesti, paikallisesti ja ajallisesti kohdennettu, mutta laaja-alainen ja toisiaan tukeva käyttö luo kokonaisuutena alueille parhaat edellytykset torjua epidemian leviämistä. Merkittävästi toimintaa rajoittavat mutta rajatut täsmälliset ja tilapäiset toimenpiteet voivat olla perusteltuja nopeissa epidemian vaikeutumistilanteissa.

Aluehallintovirasto toteaa, että koronavirusepidemia on koko Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin alueella edelleen leviämisvaiheessa, vaikka lievää muutosta parempaan onkin havaittavissa. Tällä hetkellä voimassa olevia aluehallintoviraston määräyksellä asetettuja rajoitustoimenpiteitä on syytä jatkaa, jotta tilanne saadaan mahdollisimman nopeasti rauhoittumaan.

Aluehallintovirasto pitää tartuntataudin leviämisen estämiseksi välttämättömänä kieltää Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntien alueilla kaikki yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, mutta sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään kymmenen henkilöä, jos turvallisuus

niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen ja Hyvinvoinnin tutkimuskeskuksen 21.9.2020 antamaa ohjetta (liite 1).

Aluehallintovirasto voi tehdä tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaisen päätöksen enintään yhden kuukauden ajaksi. Jos epidemiologinen tilanne muuttuu, aluehallintovirasto arvioi tätä kokoontumisia koskevaa rajoituspäätöstä uudestaan.

Edellä todetun perusteella tämä määräys on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin alueella.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 8, 58 ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen (146/2017) 1 §:n muuttamisesta (69/2020) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Mikko Valkonen puh. 029 501 6000 (vaihde).

ylivohtaja

Merja Ekqvist

aluehallintoylilääkäri

Mikko Valkonen

LIITTEET

Liite 1, Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen ja Hyvinvoinnin tutkimuskeskuksen 21.9.2020 päivätty ohje koronavirustartuntojen ehkäisemisestä yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten yhteydessä sekä julkisten tilojen käytössä

Liite 2, Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin alueen kunnat

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Etelä-Suomen aluehallintovirastossa 4.1.2021 saakka. Päätöksen nähtävälle asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin alueen kunnat ja kuntayhtymät

Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiri, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Hämeen poliisilaitos

Itä-Uudenmaan poliisilaitos

Kaakkois-Suomen poliisilaitos

Päijät-Hämeen pelastuslaitos

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos

Kymenlaakson pelastuslaitos

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Valtioneuvoston kanslian viestintäosasto

Digi- ja väestötietovirasto

Maksutta

Tämä asiakirja ESAVI/35478/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/35478/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Valkonen Mikko 09.12.2020 13:24

Ratkaisija Ekqvist Merja 09.12.2020 13:33